

Ανοικτή Πρόσβαση και αρχαιολογικά Δεδομένα.

Εισηγήτριες:

*•Κανελλοπούλου – Μπότη Μαρία, Δικηγόρος, Επίκουρη
Καθηγήτρια του Ιονίου Πανεπιστημίου*

*•Βουλιγέα Ελένη, Αρχαιολόγος της Η' Εφορείας
Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων.*

*•Σιταρά Μαρία, Αρχαιολόγος της Η' Εφορείας
Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων.*

Περιεχόμενα:

- Εισαγωγή*
- Ορισμός αρχαιολογικού υλικού ή δεδομένων*
- Θεσμικό πλαίσιο – Νόμος 3028/2002*
- Ευρωπαϊκό Θεσμικό πλαίσιο*
- Προγράμματα – Δράσεις του ΥΠ.ΠΟ.Α.*
- Προτάσεις*

Εισαγωγή

- Επίδραση οικονομικών και τεχνολογικών εξελίξεων στο ρόλο του Πολιτισμού.
- Ραχοκοκαλιά του πολιτισμού η Αρχαιολογία.
- Προσβασιμότητα στο αρχαιολογικό υλικό και εσωστρέφεια.
- Η αρχαιολογία αποτελεί ένα διεπιστημονικό κλάδο, που συνδυάζει τη μελέτη των προτύπων της ανθρώπινης συμπεριφοράς με τη μελέτη των τέχνηρων και των λοιπών στοιχείων, προκειμένου να σκιαγραφήσει μια ολιστική άποψη του παρελθόντος.

1/2 Αρχαιολογικό Υλικό ή δεδομένα:

➤ Ανασκαφικά δεδομένα:

Κινητά ευρήματα

Ακίνητα ευρήματα

*Ανασκαφικό ημερολόγιο,
κατάλογοι, γεωχωρικά
δεδομένα, φωτογραφίες,
σχέδια, τοπογραφικές
αποτυπώσεις.*

2/2 Αρχαιολογικό Υλικό ή δεδομένα:

- *Τεκμηρίωση:*
  - ➔ *Καταγραφή των κινητών ευρημάτων.*
  - ➔ *Συγγραφή της ανασκαφικής έκθεσης.*
  - ➔ *Δημοσίευση σε επιστημονική περιοδική έκδοση.*
- *Διοικητικά έγγραφα και Αλληλογραφία*

Αρχαιολογικός Νόμος 3028/2002

➤ Κατηγορίες Ανασκαφικής Έρευνας:

Συστηματικές Ανασκαφές

Ανασκαφές
Διερευνητικού
Χαρακτήρα

Σωστικές Ανασκαφές

➤ Προσοντολόγιο διευθυνόντων
ανασκαφών

➤ *Δημοσίευση Ανασκαφικών Πορισμάτων:*

- I. *Οι διευθύνοντες έχουν υποχρέωση να δημοσιεύουν τα πορίσματα των ερευνών εντός συγκεκριμένων χρονικών ορίων, εντός των οποίων κατέχουν το αποκλειστικό δικαίωμα δημοσίευσης.*
- II. *Οφείλουν να καταθέτουν στην Υπηρεσία ετήσιες επιστημονικές εκθέσεις.*
- III. *Ορίζονται τα χρονικά όρια εντός των οποίων οφείλουν οι διευθύνοντες ή διενεργούντες οποιασδήποτε μορφής ανασκαφική έρευνα να καταθέσουν αρχική παρουσίαση και κατόπιν τελική δημοσίευση των ανασκαφών.*

IV. Ευρήματα που προκύπτουν μπορούν να αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερων δημοσιεύσεων μετά από άδεια του έχοντος αποκλειστικό δικαίωμα.

V. Μετά την παρέλευση των προθεσμιών για την κατάθεση της τελικής δημοσίευσης παύει να υφίσταται αποκλειστικό δικαίωμα δημοσίευσης των αποτελεσμάτων της ανασκαφής. Η Υπηρεσία υποχρεούται να διευκολύνει την πρόσβαση των ενδιαφερόμενων μελετητών στα ευρήματα και στο υλικό τεκμηρίωσης που διαθέτει εφόσον δεν υπάρχει κίνδυνος να υποστούν φθορά.

VI. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τα σχετικά με την ηλεκτρονική καταχώρηση των ετήσιων επιστημονικών εκθέσεων ή άλλων στοιχείων.

Δημιουργία έξι Αρχαιολογικών Ινστιτούτων:

Τμήμα Έρευνας

*Τμήμα
Υποστήριξης
της Έρευνας*

*Τμήμα
Διοικητικής και
Οικονομικής
Υποστήριξης*

Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Αρχαιολογική Έρευνα:

➤ *Κατευθυντήριες οδηγίες της UNESCO.*

➤ *Κατευθυντήριες οδηγίες του ICOMOS.*

• *Άρθρο 7: Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν τη δημιουργία προσβάσιμων εκθέσεων/αρχείων καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας. Όλα αυτά τα έγγραφα θα πρέπει να φυλάσσονται σε μόνιμα αρχεία (όπως για παράδειγμα σε Εθνικές Βιβλιοθήκες) και θα πρέπει να δημοσιοποιούνται όσο το δυνατόν συντομότερα.*

• *Άρθρο 9: Ο ανασκαφέας/ ερευνητής δεσμεύεται απέναντι στην επιστημονική κοινότητα αλλά και την κοινωνία, αναφορικά με την εγκυρότητα των αναλύσεων και πληροφοριών που παρέχει στο κοινό, βασιζόμενος στα δεδομένα και την ανάλυση αυτών.*

➤ *European Association of Archaeologists:*

• *Άρθρο 7: Οι εκθέσεις θα πρέπει να δημοσιεύονται και ηλεκτρονικά εντός 6 μηνών, ενώ παραχωρούνται στον ανασκαφέα τα πνευματικά δικαιώματα της πρώτης δημοσίευσης για δέκα χρόνια. Με την παρέλευση των 10 ετών το υλικό είναι προσβάσιμο και διαθέσιμο στον οποιονδήποτε για ανάλυση και δημοσίευση.*

1/4 Προγράμματα – Δράσεις του ΥΠ.ΠΟ.Α.

➤ Η Κοινωνία της πληροφορίας

- Έργα ψηφιοποίησης.*
- Έργα υποδομής .*
- Ιδιωτικά έργα ψηφιοποίησης.*

➤ Ψηφιοποίηση και Ψηφιακή Τεκμηρίωση Συλλογών Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού

- Περιλαμβάνει το σύνολο του Πολιτιστικού περιεχομένου της χώρας και θα δίνει τη δυνατότητα της πληροφόρησης, εκπαίδευσης, μετάδοσης της γνώσης.*

➤ Ψηφιακή Σύγκλιση

- Αποτελεί επέκταση των προαναφερθέντων έργων, με μετατροπή του συνόλου του Ελληνικού πολιτιστικού αποθέματος σε ψηφιακή μορφή, και με δυνατότητα ενοποιημένης πρόσβασης.*

2/4 Προγράμματα – Δράσεις του ΥΠ.ΠΟ.Α.

➤ MICHAEL (*Multilingual Inventory of Cultural Heritage in Europe*)

- Πρόκειται για κατάλογο ψηφιακών συλλογών του πολιτιστικού αποθέματος της χώρας, παρουσιάζοντας τις πρώτες ψηφιακές συλλογές πολιτιστικών φορέων της Ελλάδας, καθώς και τους ιστοχώρους ή τις ηλεκτρονικές εκδόσεις (CD/DVD), από όπου οι χρήστες έχουν πρόσβαση στο ψηφιακό υλικό.

➤ ATHENA

- Στοχεύει στη συλλογή πολιτιστικού περιεχομένου, από τα Μουσεία και Αρχεία της Ευρώπης, με απώτερο σκοπό την ενσωμάτωση τους στην Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη EUROPEANA, καθώς και στη δημιουργία ενός συνόλου λογισμικών, υποδείξεων και συνιστώμενων πρακτικών, επικεντρώνοντας σε θέματα πολυγλωσσικότητας και σημασιολογίας, μεταδεδομένων και θησαυρών γνώσης.

3/4 Προγράμματα – Δράσεις του ΥΠ.ΠΟ.Α.

➤ Linked Heritage

- Αποσκοπεί στη συνεισφορά μεγάλων ποσοτήτων νέου περιεχομένου στην Europeana, τόσο από τον δημόσιο, όσο και από τον ιδιωτικό τομέα.*
- Στη βελτίωση της ποιότητας του περιεχομένου, από απόψεως πλούτου μεταδεδομένων, επαναχρησιμοποίησης και μοναδικότητας.*
- Κι τέλος, τη βελτίωση της αναζήτησης, ανάκτησης και χρήσης του περιεχομένου της Europeana.*

➤ LEM - The Learning Museum

- Αποσκοπεί στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικτύου συνεργασίας και ανταλλαγής τεχνογνωσίας στον τομέα της Δια Βίου Μάθησης στο Μουσείο.*

4/4 Προγράμματα – Δράσεις του ΥΠ.ΠΟ.Α.

➤ Πολέμων

• Έχει τη δυνατότητα να διαχειρίζεται ένα εξαιρετικά ευρύ αριθμό πληροφοριών για κάθε μνημείο. Μάλιστα, οι εν λόγω πληροφορίες προέρχονται από τη διασταύρωση στοιχείων κινητών και ακίνητων μνημείων όχι μόνο σε επίπεδο αρχειακό αλλά και επί χάρτου.

➤ Πολυδεύκης

• Πρόκειται για θησαυρό Όρων των μνημείων.

➤ Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο

• Πρόκειται για συστηματική καταγραφή της Ακίνητης Περιουσίας, των Περιοχών Προστασίας Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος, καθώς και στοιχεία σχετικά με τα Ακίνητα Μνημεία.

Προτάσεις

- Πιστή εφαρμογή του υφιστάμενου αρχαιολογικού νόμου.
- Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ των Εφορειών Αρχαιοτήτων με τα πανεπιστημιακά ιδρύματα της χώρας, για την παροχή μαθητείας σε φοιτητές.
- Κοινές βάσεις δεδομένων, βασισμένες σε διεθνή πρότυπα όπως το CIDOC CRM.
- Κατάλληλο νομικό πλαίσιο που θα προστατεύει τις εφορείες από τον κίνδυνο εκμετάλλευσης υλικού χωρίς αδειοδότηση.

*Σας ευχαριστούμε πολύ
για την προσοχή σας*